

RAVIMIAMET

Ravimite valmistamine apteekides

Riina Põder

Ravimiamet/ Tegevuslubade ja inspektsiooni büroo
vaneminspektor

29.03.2016

Millest räägin

- Ravimite valmistamist reguleeriv õigusruum
- Tähelepanekuid järelevalves
- Statistikast ravimite valmistamise vallas
- Ravimite analüüsitulemustest
- Ravimite valmistamine apteegis – Ravimiameti küsitluse tulemustest

- Apteegi üheks tegevuseks on ravimite ekstemporaalne ja seeriaviisiline valmistamine. Eestis on 330 põhiapteeki, nendest 261 apteegil on mittesteriilsete ravimite valmistamise kohustus.
- Üldapteegil, mis asub või mille haruapteek asub enam kui 4000 elanikuga linnas, on ravimite valmistamise kohustus.

- Kui apteegil puudub ravimite valmistamise kohustus, sh haruapteegil, peab vastu võtma retsepti ravimi ekstemporaalseks valmistamiseks ning ravimi mõistliku aja jooksul tellima ja väljastama.
- Kas neid kohustusi ka kõik apteegid täidavad?

Mõned sagedamini esinenud tähelepanekud järelvalve käigus

Nõuded ruumidele

- Ventilatsioonisüsteemi moodsus- ja hooldusdokumendid ei ole apteegis kättesaadavad.
- Assisteerimisruumi mikrobioloogilise puhtuse kontroll on sageli teostatud aastaid tagasi või ei ole seda kunagi tehtud.
- Valmistamisruumides hoitakse mitteotstarbelisi esemeid.

Puhastatud vesi

- Ravimite valmistamiseks või suspensioonide lahustamiseks puudub puhastatud vesi.
- Puhastatud vee pudelile ei ole märgitud avamise kuupäeva.
- Puhastatud vee analüüse ei ole nõuetekohaselt tehtud.

Toorained

- Tooraine pakendi esmasel avamisel ei ole tehtud organoleptilist samastamist. Kehtib ka teisest apteegist ostetud tooraine korral.
- Toorainete kvaliteedisertifikaat ja andmed toorainete organoleptilise kontrolli kohta ei ole alati kättesaadavad.
- Toorainete seisuanumate märgistus ei vasta alati nõuetele.

Valmistamise ja kontrollimise dokumenteerimine

- Dokumenteeritud ei ole ravimi valmistamise kuupäeva.
- Puudub ravimi valmistaja ja jaendaja allkiri.
- Tegemata või dokumenteerimata on organoleptiline kontroll.
- Ravimi valmistajaks ja kontrollijaks on sageli sama isik, kuigi apteegis on mitu eriharidusega isikut.

- Puudunud on väljastamiseks lubaja allkiri ja kuupäev.
- Tööstuslikult toodetud ja apteegis jaendatud ravimite kõlblikkusajaks on märgitud tootja viimane kõlblikusaeg (maksimaalne kõlblikusaeg võib olla 6 kuud).

Veidi statistikat

- 2014. aastal valmistati üldapteekides üle 123 tuhande ravimipakendi, neist ektemporaalseid ravimeid üle 41 tuhande pakendi.
- Ektemporaalseid ravimeid valmistati kõige enam Tallinna apteekides, moodustades 55% kõigist 2014. aastal üldapteekides valmistatud ektemporaalsetest ravimitest.
- Seeriaviisilisi ravimeid valmistati kõige enam Tartus, moodustades 52% kõigist 2014. aastal üldapteekides valmistatud seeriaviisilistest ravimitest.

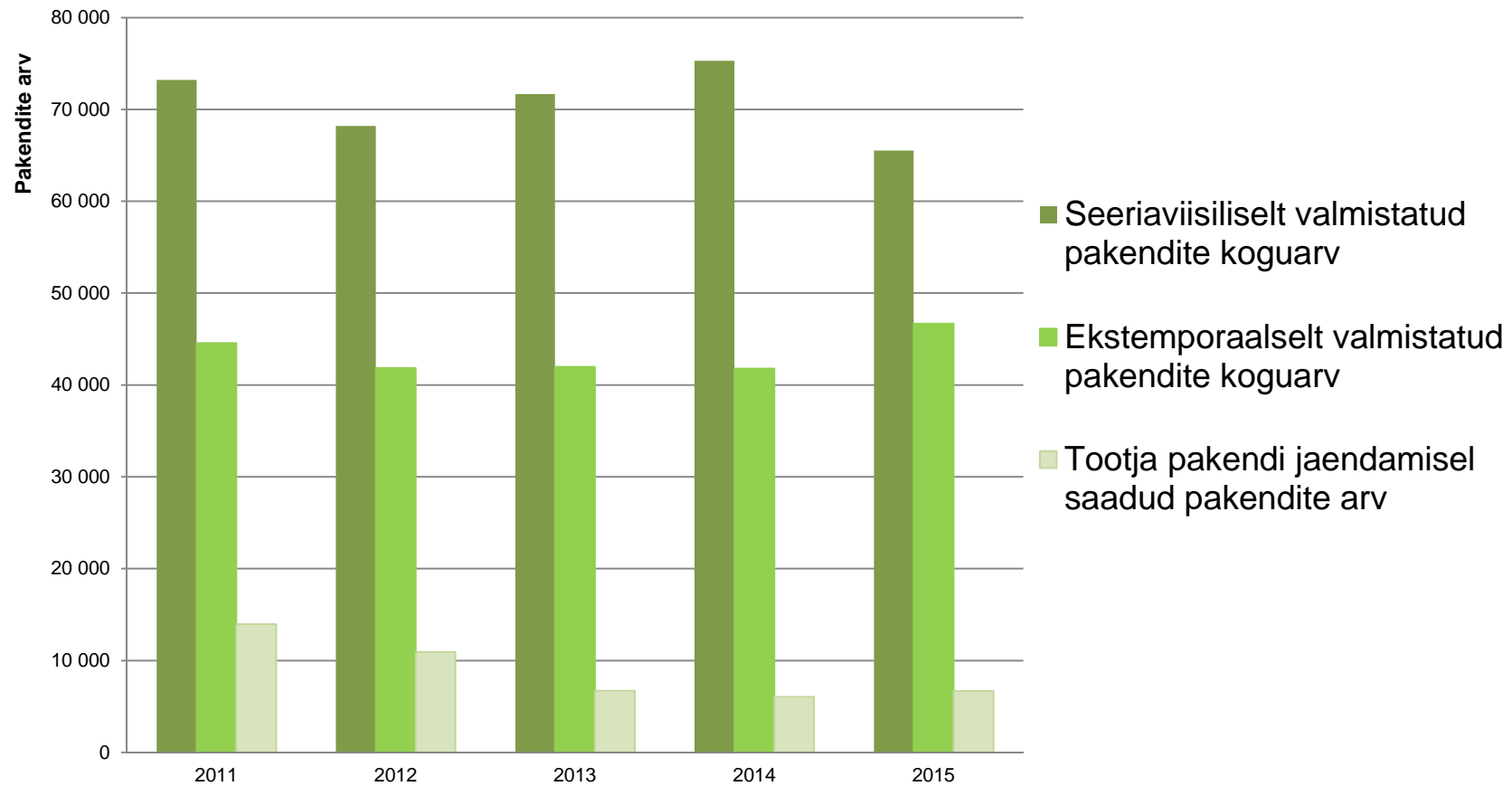
- 2015. aastal valmistati üldapteekides veidi alla 120 tuhande ravimipakendi, neist ekstemporaalseid ravimeid üle 46 tuhande pakendi.
- Ekstemporaalseid ravimeid valmistati kõigis maakondades ja suuremates linnades. Kõige enam Tallinna apteekides, moodustades 48% kõigist 2015. aastal üldapteekides valmistatud ekstemporaalsetest ravimitest.

- Seeriaviisilisi ravimeid valmistati kõige enam Tartus, moodustades 48% kõigist 2015. aastal üldapteekides valmistatud seeriaviisilistest ravimitest. Seeriaviisilisi ravimeid ei valmistatud neljas maakonnas: Läänemaal, Raplemaal, Tartumaal ja Viljandimaal.
- Tootja pakendeid jaendati kõige enam Tallinnas, üldse ei jaendatud Harjumaal, Hiiumaal, Ida-Virumaal ja Tartumaal.

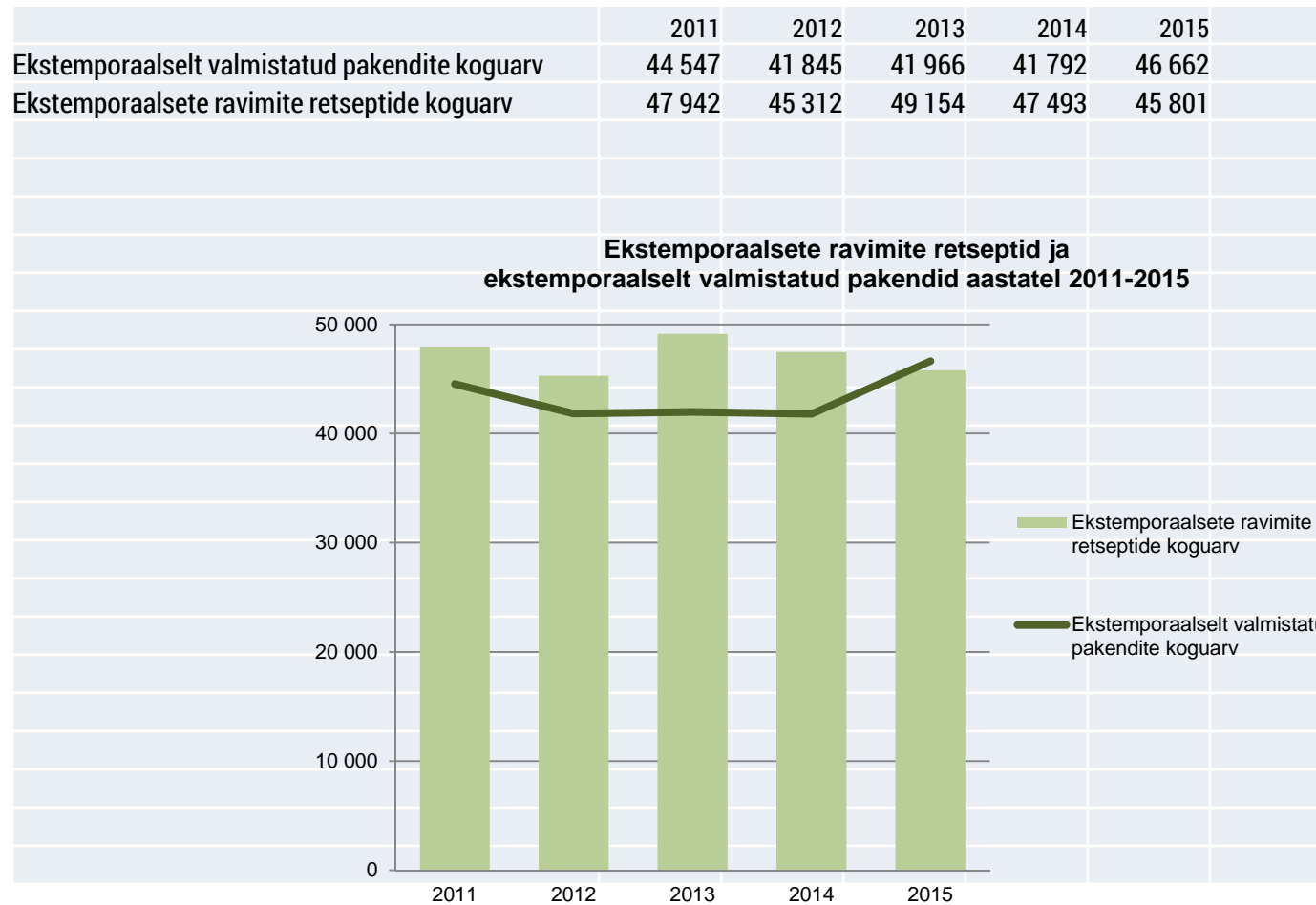
Ravimite valmistamine (üldapteegid)

	2011	2012	2013	2014	2015
Seeriaviisiliselt valmistatud pakendite koguarv	73 199	68 182	71 679	75 284	65 514
Ekstemporaalselt valmistatud pakendite koguarv	44 547	41 845	41 966	41 792	46 662
Tootja pakendi jaendamisel saadud pakendite arv	13 970	10 929	6 704	6 058	6 691
Valmistatud pakendeid kokku	131 716	120 956	120 349	123 134	118 867

Ravimite valmistamine üldapteekides aastatel 2011-2015

Ekstemporaalsete ravimite pakendite ja retseptide arv 2011-2015

Maakondade lõikes ravimite valmistamine 2015.aastal

	Seeriaviisiliselt	Ekstemporaalselt	Tootja pakendi
	valmistatud	valmistatud	jaendamisel
Maakond	pakendite koguarv	pakendite koguarv	saadud pakendite arv
Narva linn	7 420	1 656	6
Pärnu linn	303	1 667	891
Tallinn	17 375	22 298	3 259
Tartu linn	31 239	5 345	551
Harju maakond	540	2 498	0
Hiiu maakond	295	368	0
Ida-Viru maakond	1 367	3 648	0
Jõgeva maakond	5 061	928	320
Järva maakond	40	778	61
Lääne maakond	0	188	56
Lääne-Viru maakond	813	592	22
Põlva maakond	143	909	106
Pärnu maakond	40	82	318
Rapla maakond	0	485	3
Saare maakond	295	920	7
Tartu maakond	0	260	0
Valga maakond	337	555	260
Viljandi maakond	0	3 094	125
Võru maakond	246	391	706
Kokku:	65 514	46 662	6 691

Esitatud aruannete põhjal – ravimeid valmistab üle poole valmistamiskohustusega apteekidest -150 apteeki.

- Hiiu, Jõgeva, Põlva , Pärnu ja Viljandi maakonnas on ravimeid valmistanud kõik apteegid, kellel on valmistamiskohustus.
- Järva, Lääne-Viru, Rapla, Saare, Tartu ja Võru maakonnas ei ole ravimeid valmistanud üks valmistamiskohustusega apteek, teised on valmistanud.
- Tartus, Pärnus ja Narvas ning Harju maakonnas valmistasid ravimeid veidi üle poole valmistamiskohustusega apteekidest.
- Tallinnas ning Ida-Viru, Lääne ja Valga maakonnas valmistasid ravimeid umbes pooled apteegid, kellel oli valmistamiskohustus.

Ravimite analüüsi tulemustest

- Apteegis valmistatud ravimeid analüüsiti 2014.aastal 252 korral ja 2015.aastal 242 korral.
- Nõuetele ei vastanud 2014.aastal 14 ravimit (5,6 %) ja 2015.aastal 5 ravimit (2%).
- 15 korral jäi kvantitatiivne sisaldus väljapoole lubatud piire, üksikuid probleeme oli ravimi homogeensusega ja mittevastava kaalutisega.

- Palju märkusi tehti ravimite märgistuse kohta 2014. aastal (42 ravimi korral) ja 2015.aastal (145 ravimi korral)
  - „Säilitada jahedas“ asemel tuleb märkida „Säilitada külmas“ (temperatuuril 2...8 °C). Selline märkus tehti 114 ravimi korral.
  - 31 korral puudusid hoiatused (nt Hoida laste eest varjatud ja kättesaamatus kohas!), märgitud oli vale kõlblikkusaeg, kasutusjuhend puudus või vajab uuendamist.

- Etiketil ei olnud korrektselt märgitud toimeaine nimetus, nt levomentool ja mentool on analüüsi seisukohast on täiesti erinevad ained.
- Signatuuril on märgitud toimeained osaliselt ladina keeles, osaliselt eesti- või inglise keeles, mis ei ole korrektne - signatuur tuleb täita ühes keeles.

Ravimite valmistamine – apteekide küsitluse tulemused

- Ravimiamet küsis apteekidelt andmeid seeriaviisiliselt valmistatud ravimite kohta 2014. ja 2015. aastal.
- 2014. ja 2015. aastal on ravimeid seeriaviisiliselt valmistanud 51 apteeki .
- Seeriaviisiliste ravimite nimekirjas olevaid ravimeid oli enamasti valmistatud, üheski apteegis ei ole valmistatud nuuskpiiritust, kampripiiritust, köhamikstuuri, südametilku, inhalatsioonisegu, etakridiinlaktaadi lahust.

Enim valmistatud ravimid

Ravimi nimetus	Valmistatud pakendite arv 2014	Valmistatud pakendite arv 2015
Peavalupulbrid atsetüülsalitsüülhappega	21553	19471
Peavalupulbrid paratsetamooliga	390	367
Protargooli 2% lahus	12947	11639
Kollargooli 1% lahus	278	284
Kollargooli 2% lahus	2351	2134
Nohusalvid	5848	6044
Tsinkpasta 25 %	767	725
Tsinksalv 10 %	218	61
Rahustav mikstuur	668	581

Kokkuvõtteks

- Ravimite valmistamine apteekides ei ole viimasel aastatel vähenenud – ekstemporaalsete ravimite valmistamine näitab pigem tõusu.
- Ravimite valmistamisel apteekides ei ole olulisi rikkumisi esinenud. Enam tähelepanu tuleb pöörata ravimi märgistusele.
- Seeriaviisiliselt valmistada lubatud ravimeid oli apteekides enamasti valmistatud.

RAVIMIAMET

Aitäh!

Riina Põder

Riina.Poder@ravimiamet.ee